

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. II. Attritio sola sufficiens est dispositio ad justificationem, & remissionem
peccatorum in Sacramento Poenitentiae recipiendam: Actus autem
Charitatis inefficax qui praeterea à quibusdam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

§. II.

Attritio sola, sufficiens est dispositio ad justificationem, & remissionem peccatorum in Sacramento Pœnitentiæ recipiendam. Actus autem Charitatis inefficax, qui præterea à quibusdam requiritur, merum est figmentum, & quidem Neotericum.

16. **N**Equè verò de effectu & efficaciâ Attritionis, quæ omnibus toto orbe terrarum Catholicis passim nota est, multa dicenda jam restant, cum ea penitus complanata nunc sint, quæ ad infringendam Attritionis vim & virtutem, ab aduersarijs temerè obuoluebantur. Causabantur illi cum Neoterico de quo Tractatu præcedenti egimus Doctore, Attritionis actum, nec supernaturalem esse, nec peccandi voluntatem excludere, nec totius legis obseruantiam posse complecti; quinimò inuoluntarium esse atque coactum quidquid ea præstaret obsequii; ac propter eâ reconciliationi cum Deo faciendæ, prorsus esse inutilem. Verùm cum futilitatem argumentorum, quibus commenta sua aduersarii stabiliebant, manifestè nunc ostenderit; patet nihil omninò Attritioni deesse, quò minùs ea quæ à Concilio Tridentino de Attritionis energiâ pronuntiantur, prout passim ab Ecclesiâ fuere percepta, deinceps etiam sine ullâ hæsitazione intelligantur. Inter hæc verò præcipuum istud est, & quod non sine animi quâdam acerbitate & peruicaciâ negarunt Neoterici quidam Theologi, Attritionem, quamuis reconciliationi cum Deo faciendæ & justificationi inducendæ, se solâ non sufficiat; sufficere tamen in Sacramento, seu per merita Christi, ex opere operato per Sacerdotis absolutionem in Sacramentali Confessione Pœnitenti applicato.

Ad absolutionem peccatorum sufficit Attritio cum Sacramento.

17. Et id quidem ex ipsâ Confessionis aut Pœnitentiæ Sacramentalis institutione, primò apertè conuincitur. Si enim Contritio semper ad criminum condonationem, etiam in Sacramento requiritur, jam sanè Sacramentum Pœnitentiæ in Ecclesiâ frustraneum est; cum Contritione solâ, satis superque deleantur crimina.

Probatur primò ex institutione Sacramenti.

mina. Neque virtute clauium soluuntur peccata, sed Contritiō-
nis efficaciam: deleta sunt enim per eam scelera, antequam absolu-
tionis sententiam Sacerdos pronuntiet. Ad quid ergo Iudex dicit
Ego te absoluo, absolutus si jam sit? an ut pœnitentem absolutum
esse declaret iudicè? non igitur virtute clauium pœnitens un-
quam soluitur. Hoc autem post decretum Eugenii IV. in Conci-
lio Florentino latum, orthodoxo homini nefas est sentire. Atque
ex hoc capite, Catholicæ de Attritione sententiæ veritatem de-
monstrat Catechismus Romanus, cui summa debetur reuerentia,
cùm ex Concilij Tridentini placitis iussu Pij V. fuerit editus, toti-
que orbi porrectus in manus. Ita habet. *Etenim ex Fidei Catho-
licæ doctrinâ, omnibus credendum & constanter affirmandum; si quis
ita animo affectus sit, ut peccata admissa doleat, simulque impofterum
non peccare insituat (quæ jam ostendimus ab attrito fieri) etsi
eiusmodi dolore non afficiatur qui ad impetrandam veniam satis esse
possit, ei tamen cùm peccata ritè Sacerdoti confessus fuerit, vi cla-
uium scelera omnia remitti ac condonari. Ut meritò à Sanctissimis
viris Patribus nostris celebratum sit, Ecclesiæ clauibus aditum ad
cælum aperiri. De quo minimè dubitandum est, cum à Concilio Flo-
rentino decretum legamus, Pœnitentiæ (scilicet Sacramentalis) effe-
ctum esse absolutionem à peccatis. Ita Catechismus. Numquam
autem absolutio peccatorum esset Confessionis effectus, si abso-
lutio non nisi perfectè contrito esset irroganda; neque vllò in
euentu, reconciliatio cum Deo, virtuti clauium, sed Contriti-
onis efficaciam esset attribuenda, si attritio ad absolutionem Sa-
cramentalem percipiendam numquam sufficeret.*

Catech.
Roman.

Probat
secundo ex
verbis Tri-
dentini.

Secundò, verba Concilij Tridentini, quantumcumque detor- 18.
queantur, rem omnem conficiunt: neque quidquam in ijs est
obscurum, nisi ijs quibus constitutum est penitus, in manifestâ
luce tenebras quærere, veritati, inquam claræ refragari. Ita fert
decretum Concilij. Postquam de Contritione perfectâ vel quæ, vt
loquitur Concilium Charitate perficitur, statuisset, ipsi reconci-
liationem cum Deo, etiam sine Sacramenti applicatione, *non ta-
men sine Sacramenti suscipiendi voto, quod in eâ includitur esse adscri-
bendam*; mox de Attritione hæc subjungit: *Illam verò Contriti-
onem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis
peccati consideratione, vel ex gehennæ & pœnarum metu communiter
concepitur, si voluntatem peccandi excludat cum spe veniæ, declarat,*

Trid. sess.
14. c. 4.

non

non solum non facere hominem hypocritam & magis peccatorem, verum etiam Donum Dei esse & Spiritus Sancti impulsus, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum mouentis, quo penitens adjutus viam sibi ad iustitiam parat. Manifestum est hic de qua Attritione loquatur Concilium, eam nempe quam haeretici inutilem reconciliationi, quinimò malam asserabant: de hac verò statim subiungit. *Et quamuis sine Sacramento Pœnitentiae, per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiae impetrandum, disponit.* Evidenter hic dicit duo de Attritione Concilium: negat primò extra Sacramentum ad justificationem posse per se, seu solis suis viribus, peccatorem perducere. Secundò, in Sacramento, junctam scilicet Absolutioni, asserit id posse. Disponit enim vt absolutionem ritè accipiat, quæ non nisi legitime disposito, cum fructu datur. Asserit itaque in Sacramento id ab Attritione præstari, quod extra Sacramentum ei competere denegabat. Atqui negabat extra Sacramentum peccatorem ad justificationem *per se* posse perducere; igitur etiam asserit, quod in Sacramento ad justificationem eum *per se* perducatur; seu, quod idem significat, eum ad Dei gratiam in Sacramento impetrandam *per se* disponat: & quidem dispositione vltimâ. Nam dispositione remotâ, etiam extra Sacramentum, vt quæuis opera bona, ad gratiam reconciliationis viam facit. De hoc autem non agitur hic à Concilio, cuius mens est quid in Sacramento possit Attritio, declarare. Non lubet diutiùs rei claræ immorari, neque veritatem orthodoxam ex his Tridentini verbis altius demonstrare. Fecerunt id præclare Theologi quam plurimi: imprimis Suarez, & Cardinalis de Lugo, & fusissimè ac doctissimè Nicolaus Ysambertus Doctor Sorbonicus, quem si placeat consule.

Suar. to.
4. in 3. p.
disp. 20.
n. 10. 11.
Lugo disp.
5. de Pœn.
sect. 9.
Ysamb.
to. 3. disp.
14. de Pœn.
tit. a. 4.
& seq.

19. Istud tamen dissimulandum non est, plurimos aduersæ partis Theologos, doctrinam Neoterici contendentis ex Attritionis vitio fieri, quod ea Sacramento juncta pœnitentem Deo reconciliare nequeat, planè deseruisse. Fatentur enim conuicti rationibus, Attritionem actum bonum esse, peccatum commissum verè detestari, & torius legis obseruantiam secum ferre; denique voluntariam esse & ingenuam voluntatis actionem. Tamen contendunt Attritionem sufficientem non esse Absolutionis in Sacramento ritè percipiendæ dispositionem, nisi saltem actus aliquis

Neoterici
quidam
volunt. Attritioni iungendum esse
tenuem &
in efficaci-
aliquem a-
ctum Charitatis.

Chari-

Charitatis accedat, *tenuis & inefficax*, qui neque efficacem peccati commissi detestationem, nec efficacem etiam totius legis obseruantiam præ se ferat aut saltem inuoluat; iunctus tamen Attritionis actui, qui vtrumque, detestationem nimirum perpetrati sceleris efficacem, plenumque vitæ deinceps rectè instituendæ decretum, ac propositum includat, perfecta sit reconciliationis in Sacramento per Absolutionem eum Deo ineundæ dispositio. Sic vt neque Attritio, neque inefficax illa Charitas quidquam seiunctæ efficiant, conjunctæ tamen queant omnia in Sacramento.

Hoc si tantum uoluerunt aduersarij, non debebant Attritionem adeo criminari.

En quo tandem deciderint, omnes contra Attritionem tanto studio, tantisque ingeniorum defatigationibus erectæ machinationes & machinæ! Sanè si actus ille Charitatis tenuis & inefficax, Attritioni associari debuerat, legitima vt esset in Sacramento reconciliationis dispositio; cur id non dixerunt placidè, & veritatis studio, amice? cur tantam Attritioni crearunt inuidiam? cur eam, dum infernum timet, inferni januas non occludere pœnitenti, sed pandere, non scriptis modò sed & de suggestu passim apud rudem populum, non sine summo scandalo proclamarunt? cur denique eo insolentiæ insurrexere nonnulli, vt *impiam* esse Attritionem ausi fuerint criminari? An enim impia dicenda est illa actio, quam *tenuis & inefficax* Amoris actus, momento temporis reddere poterat de pia omnino piissimam. Sanè si populi erudiendi causâ de Attritionis naturâ & effectis disputandum fuerat, non erat accusanda Attritio vt mala; sed instruenda plebs & vereri quam de Attritionis bonitate & præstantiâ Orthodoxi omnes habebant opinioni, quamque aduersarij illi denegare non possunt aut detrahere; noua hæc inefficacis Charitatis, sed *tenuis*, lascinia, sine strepitu & criminationibus, si ira videbatur, modestè fuerat assuenda. Charitatis inquam studio, quantumuis *tenuis* & exilis, peragenda fuerat hæc controuersia, non autem antiquos Ecclesiæ mores corrodendi & conuellendi lubentiâ, non satis modestâ. Bene sit itaque actui huic *tenui & inefficaci*; ex quo tandem id habemus, quòd totus ab aduersariâ parte adhibitus, *in tenui* sit tandem labor. Verùm quantumcumque versetur in tenui, libet modò ostendere inefficacem prorsus esse, & non nisi figmentis aduersarios sese palpate & pascere.

Etenim

21. Etenim istud peto, vbi tandem inuenerint Charitatis illius a-
 struendæ, eamque cum Attritione componendæ necessitatem? Afferunt
 pro se ad-
 uersarij
 Tridenti-
 nym.
 In Tridentino inquit sess. 6. c. 5. Isthic enim inter motus præ-
 uios ad justificationem requisitos, disertè recenset Amorem Dei.

Trid. sess.
 6 c. 5. Hæc sanè Concilij sunt verba: *A Deo justificari impium per gra-
 tiam eius, per redemptionem quæ est in Christo Jesu; & dum pec-
 catores se esse intelligentes, à Justitiæ Diuinæ timore quo utiliter
 concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se conuertendo,
 in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium
 fore; illumque tamquam omnis justitiæ fontem diligere incipiunt:
 ac propterea mouentur aduersum peccata per odium aliquod, & de-
 testationem, hoc est per eam pœnitentiam quam ante Baptismum
 agere oportet: denique dum proponunt suscipere Baptismum, inchoa-
 re nouam vitam, & seruare diuina mandata. Ita est; hæc sunt
 verba Concilij.*

22. At quid sibi ex iis eliquare aut exprimere, ad rem suam quod sed male
 faciat, aduersarij nitantur, id sanè nullus video. Non vides
 inquit? illud imprimis, quod ad justificationem consequen-
 dam, necesse sit vt peccator Deum *tamquam omnis justitiæ fontem
 diligere incipiat.* Video quidem ista in Tridentino verba. At istud
 jam sic dispesco. Aut Concilium isthic loquitur de justificatione
 extra Sacramentum, aut cum Sacramento percipiendâ. Quod si si enim a-
 gat de ju-
 stificatione
 extra Sa-
 cramentum
 percipien-
 da, vti me-
 re isthic a-
 git, nihil
 hinc ha-
 bent ad-
 uersarij
 præsidij.
 de justificando peccatore citra perceptionem Sacramenti isthic
 agatur, tum sanè minimè dubitandum est, quin ad justificationem
 Amor Dei super omnia dilecti requiratur, & quidem *non tenuis
 & inefficax,* sed efficax planè & perfectus: hoc nemo disputat,
 nemo vnus reuocat in dubium. Et quidem de tali justificatio-
 nis percipiendæ modo, nempe citra Sacramentum, Concilium
 isthic loqui, videtur manifestum. Statim enim subdit, sic pœni-
 tentem & amantem Deum, si baptizatus non sit, nihilominus
 debere concipere votum suscipiendi baptismum, vt justificatio-
 nis gratiam percipiat. Hanc verò si obtineat voto baptismi sus-
 cipiendi concepto; euidentis est, isthic, nempe Sessione sextâ, c. 5.
 de justificatione citra Sacramentum consequendâ, Synodum a-
 gere; atque tunc Actum Dei super omnia dilecti eliciendum de-
 finitur: idque omnibus in confesso est. Sessione vero 14. c. 5.
 actura est Synodus, quid ad justificationem cum Sacramento
 requiratur. Quidquid sit, locus Tridentini sic acceptus, mini-
 mè

mè fauet aduersariis ; nam eo in euentu , non *tenuis* aliquis amor & *inefficax* , sed omnibus numeris completus , est necessariò eliciendus.

*Si agas de
iustificatio-
ne cum Sa-
cramento
percipienda,
tunc expli-
catur quid
sit fontem
iustitia di-
ligere inci-
pere.*

Ex aduerso autem , si de Iustificatione per Sacramentum impetrandà Concilium isthic loqui prætractè contendis ; tum sanè ego , nihil hunc locum Attritioni assero officere : cum satis superque jam à me demonstratum sit , Attritionem , Deum tamquam omnis Iustitiæ fontem diligere , non quidem actu Amoris beneuolo , sed Spei seu Amoris concupiscentiæ , quo Deum sibi amat ; qui amor , quia necdum perfectus est , idcirco rectè à Tridentino dicitur peccatorem *Deum diligere incipere* : & quidem *ut omnis iustitiæ fontem*. Quid sit autem iustitiæ fontem aut iustitiam diligere , satis à me Tractatu 13. §. 8. existimo explicatum. Nihil certè subsidij pro *tenui* illo & *inefficaci* actu Charitatis quæ sit Dei super omnia dilecti asserendo hinc petere possunt aduersarij , cum de eo ne minima quidem hic fiat mentio.

23.

*Inaudita
est in Eccle-
sia Charita-
tas quæ
peccatorum
absolutio-
nem per
se non con-
sequitur.*

Sed quid ego hisce immoror ? An non id liquidò Tractatu 13. §. 8. à me demonstratum est , non dari actum qui veri nominis & substantiæ Charitatis sit , cui plena peccatorum remissio non sit annexa ? an non ostensum est , commentum id esse neotericum ; Sanctis Patribus , Conciliis , Ecclesiæ denique vniuersæ ante hos dies incognitum & inauditum ? an non mancam illam debilemque charitatem , vidimus à Pontificibus condemnatam & penitus ab Ecclesiâ proscriptam ? Quid ergo *tenuia* illa & *inefficacia* Charitatis fragmenta , nescio vbi temerè inuenta , tulciendo Catholico Sacramento , & Attritioni quæ soliditate suâ stat , tam sollicitè supponuntur ? Abeant sanè isthæc fulcimenta : illis orthodoxa veritas non indiget , quæ se solâ *manet in eternum*.

*D. Augu-
stinus a-
ctum Cha-
ritatis præ-
ter Attrit-
tionem , ad
fructum
Sacramen-
ti percipien-
dum non
requirit.*

Sanè incognitam fuisse eiusmodi Charitatem Augustino , supra ostendimus. Jam verò addo , etiamsi cognita fuisset , tamen ab eo ad gratiam cum Sacramento ab Attritis percipiendam , minimè iudicatam esse necessariam. Tam manifesta hæc est res , ut si aliqua ab ipsis D. Augustino auctoritas tribuatur , euidam esse omnem controuersiam , stabilitamque veterem & orthodoxam de Attritione sententiam , penitus asseuerem. Locus est è libro de Cathecisandis rudibus , eductus. Agit isthic de adultis , qui per Sacramentum Baptismi , reconciliationem cum Deo justificationisque gratiam erant adepturi ; quos de peccatis à se

25.

Tract. 13.
n. 35.

com-

commissis dolere imprimis debere, omnibus in confesso est, antequam ad Sacramentum accedant. Et postquam alias quasdam rationes, & affectiones animi peruersas attulerat, quibus Cathecumeni quidam inducti, ad Sacramenti gratiam frustra consequendam, perperam & viriosè accedunt; tandem ita loquitur de Attritis: *Qui autem propter beatitudinem sempiternam & perpetuam requiem, que post hanc vitam Sanctis futura promittitur, vult fieri Christianus, ut non eat in ignem eternum cum Diabolo, sed in regnum eternum intret cum Christo, verè ipse est Christianus, & quidem bonus, vt ex Augustini sequenti oratione patet. Quomodo autem & Christianus est, & bonus est Christianus, si baptismi virtutem non recepit? sin autem recepit, sanè Attritione solâ præuiâ, Sacramenti gratia ipsi facta est; nullam enim Charitatis efficacis aut inefficatis excitandæ mentionem facit Augustinus, cui tamen præstitutum erat Cathecumeno necessaria ad remissionem criminum, justificationemque cum Sacramento referendam, præscribere. Quorsum ergo fingitur, quod ignorauit Augustinus? Augustino tamen, omnia omnino Fidei mysteria prorsus fuisse perspecta, declamant, dum ita eorum fert res, & nesciuit quid ad Baptismum legitimè percipiendum erat necessarium? aut si sciuit, Cathecumenis suis, imo & posteris scientiam illam inuidit, salutem consequendæ adeo necessariam? Verùm ne huic loco solùm inhæream, animaduertendum id est sedulo quod mihi non exigui in dicendis erit momenti; ibidem seipsum Cathecumeno propter futuram requiem Baptismum expectanti, gratulantem inducit, hisce verbis: *Deo gratias Frater; valde tibi gratulor & gaudeo de te, quod in tantis tamq. periculosis huius seculi tempestatibus, de aliquâ verâ & certâ securitate cogitasti. Si veram & certam securitatem ita baptizatus est consecutus, remissa igitur ei sunt peccata; & tamen non habuit dolorem nisi ex metu gehennæ conceptum, id est solam Attritionem, nulli charitatis efficacis aut inefficatis actui intertextam: igitur nullo modo ex mente D. Augustini est, Attritionem solam cum Sacramento, peccatis eluendis non sufficere. Quod si autem tanta Attritionis cum Baptismi Sacramento sit energia, jam nihil est quod urgeat eam virtutem illi in Pœnitentiæ Sacramento denegari: cum eadem in vtroque Sacramento sit ratio pœnitendi, vt notum est omnibus Theologis, neque ab aduersariis etiam negatur.**